

TERASZ HAT RUHASZÁRÍTÓ KÖTÉLLEL

JÓDAL RÓZSA

MESSZIRŐL: Elegáns terasz. Lehet vagy hatszor öt méteres, fekete kovácsoltvas, részben beüvegezett vázzal, az udvar felé négy, messziről halványkéknek, újnak látszó redőnnyel, cserépszínű, enyhén lejtő hullámpala tetővel, mélyében dús zöldekkel, talán pálmákkal, fikuszokkal, filodendronnal. A bal hátsó sarokban, közvetlenül a vaskerítés mellett, a szomszédok teraszairól, udvari ablakaiból is jól látható különleges, szecessziós fehér virágállványon a cserepes virágok jajvörös, rikító sárga, vakító fehér, enciánkék foltjai, virágfelhői. Előttük árnyék takarta fehér kerti asztal, tarka párnás, puha öblű kerti székek. „Egy hamisítatlan, illatos kis éden! Egy puha, meleg, hazahívó fészek” sóhajthat fel az, aki így, lőtávoból szemléli. „Hiába, akinek pénze van! . . .”

KÖZELRŐL: Az öt teraszlépcső szélei zöldek az időről időre beverő, majd apró tócsákban felszáradó esővíztől. A lépcsőkorilát külső szélén a rozstda mély leprasebei. Jobbra fent, a manzárdfeljáró végén a sárga üvegbetétes, kétszárnyú tölgyfa ajtó egyik légnyomás-szétdobta üveg-négyyszöge holmi ideiglenesen odabiggyesztett, erőszakkal bepréselt keménypapírtól fehérlik. A „beugróban”, a konyhaajtó mellett katonásan, glédában felsorakoztatva három feketemárvány lapos, napszitta bútor-darab: egy furnérozott, mogyorószínű altdeutsch pohárszék tükrös felsőrészrel és tenyérynyi széles, piros szalagos/virágos koszorúkat ábrázoló csempelap-bordúrral, valamint két dióbél színű, fiókos-támlás éjjeliszekrény stilizált tulipánokat formázó domborművekkel. A pohárszék nyilván kopottabb alsó részét egy kontár, ám jóakarató, segítő szándékú

kéz barna olajfestékkel mázolta át. A tükör foncsora majd két évszázad távlatából is ép, festőien tükrözi vissza a márványán páváskodó fikuszt és filodendront. Az utóbbi éppen most készül kibontani, a néhány szimpla, apró, szív alakú első levélkezdemény után egyre szépülő/nagyobbodó, immár tizennegyedik hatalmas, rovátkolt szélű, még borsó-zölden kapaszkodó legyezőlevelét. Mögötte kék zománcos régi Kneipp-kávéfőző a locsoláshoz tartalékoltt állott vízzel, és néhány befőttesgumival leszorított, felcímkézett, virágmagvakat tároló ócska kerek sajtos doboz „dália, 1998; bársonyka, 1997”-es felírással.

A teraszba szűnyoghálós, kovácsoltvas védőkosaras ablakával erőszakosan benyomuló kamra mellett kiszélesedő rész hátsó fala mélyvörös, fugázott selyemtéglákkal és valóságos virágerdővel flancol, ám ha az ember jobban szétnéz, rájöhethet, hogy a magasra felpolcolt, s piros bogyós levélzuhatagjukkal szinte földet seprő aszparáguszok tulajdonképpen két egymásra erőltetett, festett utazóládán trónolnak. Olyasféle ládák ezek, amilyenekbe valaha, a századelőn, s a két világháború között sokat áthelyeztetett, sokszor hurcolkodni kényszerült/kényszerített tanítónék és jegyzőnék csomagolták/mentették törülközők és konyharuhák közé ágyazva óvatosan/gondosan egyre ritkuló, egyre csempülő porcelánszerziveiket és hozományuk vékonyodó, agyonsűrűlt maradék ezüstkanalait. A távolról csodálatosan mutató, aprólékos, művészi kidolgozású fehér virágállványról közelnézetből kiderül, hogy már számos „foga” hiányzik, olyikat „műfoggal” jól-rosszul pótolták, teherbíróképességét javítandó egy keresztléccel is megtámogatták már, s egyik-másik tartólapja fenegyerekesen „kijár”. Virágcserepe körül, holmi ügyetlen locsoló keze nyomán felszáradt vízfoltok, s a vízzel együtt kiloccsantott nedves földarabkák, göröngyök, homokszemcsék.

A ládák fölött, a selyemtéglás falon ódivatú, gyermekfej nagyságú, fakeretes kerek barométer. A széles keret dús vésetein, domborművein csukott és széttárt kagylók, vízinövények gazdag, tömött füzerei. A V alakban megrepedt vastag üveg mögött cirkalmas, kalligrafikus betűk, szabályos félkörben, balról jobbra: Nagy eső; Eső; Szél; Változó; Szép; Szárazság. A kamraablak alatt furcsa alkotmány: kétfiókos, kétajtós, mintegy derékig érő szekrényke, fehérre festve/lakkozva, akárcsak a virágállvány, tetején az asztal terítójével megegyező, megfelelő szélesre szabott piros kockás viaszosvászon csík. A figyelmes szemlélő előtt nem maradhat titokban a tény, hogy az ajtócskákat utólag sikerítették rá

olcsóbb pozdorjalemezből, s a barkácsoló jobb megoldás vagy anyag híján rögzítőül két parányi, oda nem illő kallantyút használt. Ha még öt percet rászán, hogy farkaszemet nézzen a kis szörnyszülöttel, s ráadásul ha ismeri a múlt századi konyhák berendezési tárgyait, végül is rájöhet: egy hajdani úgynevezett vizespaddal van dolga, amelyen a vödrök és kannák álltak. Most viszont: kívül virágállvány, belül valamiféle tároló. Talán ócska kerti papucsokat, vagy éppen permetezőszereket, súrolókeféket, rongyokat, virágálatéteket rejt a két kis görbe ajtó. Tetején viszont büszkén és haragoszölden feszít nagy műanyag cserepében a viráglétrán átbújtatott máriakönnye. Viaszos fényű, könnyecsepp alakú levelein még üdén csillognak, remegnek a permetlé áttetsző, szivárványló gömböcskéi. A lepergők rácsepegnek egy régi divatlappal lefedett jókora pettyes fazékra. A félrecsúszott újság vízkőtől narancs-sárga fazékmélyet láttat karimáig tornyosuló büzlő/hamuzó cigarettacsikkokkal.

A virágállvánnyá előléptetett inkognitós vizespad és az egymásra tornyozott utazóládák alkotta háromszögben két, különböző stílusú zsámoly fehérlik, s egy magasságban hozzájuk hasonló, ám terjedelemben és vaskos „zongoralábaival”, barna színével elütő valami, amiben csak az ismerheti fel a kottatároló állványt, aki már látott hasonlót. Mindhárom virágok nyújtózkodnak. A zsámolyokon egy-egy petyhüdt, száradó levélszegélyű életfa, a kottatartón egy kipányvázott, húsos levelű fikusz. Minden növény lankadt, és szemmel láthatóan szenved a kánikulától. A fokföldi ibolya már nyilván nem is bírja sokáig, levelevesztett csonkja az utolsókat rúgja. Annál virgoncabb a hetyke kis pálmamagonc és a gömbkaktusz. A Klorofitum csokros indái széles parasztszoknyaként seprik az alattuk porosodó polcot.

KÖZÉPEN: A terasz fekete-szürke-fehér szemcsés beton padlózata közepén kettéválik. Egy teljes hosszában végigfutó girbegurba vonal árulkodik arról, hogy a külső, udvar felőli részt a háziak valamikor – nyilván bővítési szándékkal – utólag ragasztották a meglévőhöz, de a két rész kategorikusan ellenáll az egyesítésnek, hiába ragasztják őket ismételten egymáshoz mindig újabb és újabb, a mellékelt ábra szerint rekordidő alatt szétmorzszáló, lepergő, lemálló ragasztórétegekkel.

A bűvös „vízválasztó” vonal fölött jókora asztal négy székkal. Az asztal nyilván nagymama kori, százszor átfestett, de még mindig szabályos „vinkliben” álló nehéz keményfa bútordarab, amelynek az elmúlt

évtizedek (netalántán disznóvágások) csak a lapját repesztették meg. A székek már új szerzemények lehetnek: könnyű, fehér, egymásba csúsztható alkalmatosságok, amilyenekből minden benzinkút, bútortüzlet és vegyesáru-kereskedés előtt több toronnyi is meredezik lilán, sárgán, pirosan.

FENT: A terasz teljes hosszában, a vas tartóváz és a szomszéd házhoz tapadó vörös selyemtéglás fal között, erős kampókhoz rögzítve, hat nejlonzsineg feszül. Hat ruhaszárító kötél. Az első négy lazábban, petyhüdtebben lóg már, az újabb kettő még merev-feszesen sárgállik.

A ruhaszárító zsinegeken/köteleken fehérenmű és ágynemű szárad. Felaggatásuk külön, agyafürt stratégia szerint történt/történhetett. A „mosónő” furcsa logikáját csak az értheti meg, aki nem szemből, a lakás, vagy éppen az udvar felől szemléli a felaggatott ruhaneműt, hanem a zsinegekkel egy vonalban, vagy még inkább, ha bemerészkedik a sorok közé. Ha ezt megteszi, meglepő felfedezésre juthat.

Ha az udvar felőli első zsineg „állományát” térképezi fel, szép, színes, megőrzött törülközőket, egy ugyancsak jó állapotban levő kéknefelejcs mintázatú damaszt paplanhuzatot és két, azonos anyagból varrt nefelejcses párnahuzatot láthat. Ha a lakásból (és a manzárdról lejövet) legjobban szembeötlő hatodik zsinórra felcsippentetteket szemléli, akkor ugyancsak csinos blúzokat, férfiingeket, női és férfi alsóneműt láthat. Unalmas, szokványos látvány.

Igen ám! De a sorok közé lépve egyszeriben megváltozik a kép: az előzőekhez hasonló pedantériával és aprólékossággal kiegyengetett és felaggatott holmi „állaga” itt már merőben más. Itt szakadt csipkésű kombiné váltakozik rongyos konyharuhákkal . . . mit konyharuhákkal: valószínűleg elrongyolódott ágyneműből szabott és beszegett, szabálytalan alakú rongyokkal, amelyek a sok használatból már elszíneződtek, elszürkültek, elzsírosodtak . . . lyukas harisnyákkal, pókhálóssá, átlátaszóvá vékonyodott agyonmosott gatyákkal, keshedt pizsamákkal, törülközőmatuzsálemekkel, amelyekbe lyukakat tépett az idő, kinyúlt bugyikkal, megsárgult, formátlaná vénült melltartókkal, gallérja/manzsettája cserélt fakó ingekkel, agyonfoltozott lepedőkkel, és olyan rongyos damasztszalvétákkal, amelyek hivalkodón koronás monogramjai mellett jókora molyrágások éktelenkednek . . .

JOBBRA FENT: A belülről mindig és azonnal rettegve kulcsra zárt manzárd ajtajában megjelenik a lakónő szoláriumbarnitotta, illatfelhőbe

burkolódzó elegáns alakja. A magasból végigpásztáz a teraszon, s tekintete egy percre megállapodik a hat, fehérneművel zsúfolt zsinegen. Röpke fitymáló/megbocsátó mosoly kíséretében megállapítja, hogy a háziak megint bújócskateregetést játszottak, teljesen feleslegesen, hiszen ő(k) innen a magasból tökéletesen áttekintheti(k) a terepet, s a gondosan/körülményesen középre rejtett „nyomorbűnjeleket” éppoly jól láthatják, mint a holmi Potemkin-falvának szánt, a kora reggeli szelőtől lágyan himbált hivalkodóan hibátlan darabokat.

BALRA LENT: Az új szomszéd kikukkant kényszerűségből a telke végébe épített, a szomszéd ház teraszára közvetlen közelből rácsodálkozó, s a háborús nincstelenségben félbe-szerbe hagyott emeletes, bevakolatlan házának középső ablakán (amelyről esténként, lámpafényben kiderül, hogy még a mennyezete sem készült el, mégis lakják már), s keserűen nyugtázza, hogy lám, milyen jól megy ezeknek a „burzsuj” őslakosoknak. Ni, mekkora teraszuk van: telerakhatják/zsúfolhatják mindenféle haszontalan „zöldséggel”, s esős időben még teregethetnek is rajta. S micsoda flanc: tavalyelőtt, amikor ő – persze a lakókkal együtt – potom pénzért megvásárolt régi, utcai ház mögött építkezni kezdett – ezek még redőnyöket is csináltattak a nyavalyás teraszukra. Négy redőnyt! Talán hogy éppen előle, az ő családja elől elbújhassanak. De lesz még neki pénze, s akkor akár még egy emeletet húzat a házára – teheti, erre se kért/fizetett engedélyt – és csak azért is belenéz egyenesen a gyomrukba, a gyomruk kellős közepébe!